Toimenpidealoite TPA 63/2017 vp

Mats Nylund r ym.

Toimenpidealoite teiden talvikunnossapidon laatuvaatimusten uudistamisesta

Eduskunnalle

Tieverkoston ylläpito säästä riippumatta kuuluu yhteiskunnan perustavanlaatuisiin tehtäviin. Viime talvi oli poikkeuksellinen vaihtelevine sateineen, pakkasineen ja lumineen, ja monet osat maata saivat kärsiä ala-arvoisesta talvikunnossapidosta, joka ei ehtinyt seuraamaan vaihtelevia säätiloja. Huono talvikunnossapito johti moniin vaarallisiin tilanteisiin ja liikenneonnettomuuksiin, ja tätä pitäisi tänä talvena välttää hinnalla millä hyvänsä.

Teiden talvikunnossapitoon kuuluu lumen auraus, liukkauden torjunta, tienpintojen tasoittaminen sekä lumi- ja jäävallien poistaminen. Teiden talvikunnossapidon laatuvaatimuksissa asetetaan vaatimuksia mm. lumen ja uran syvyydelle ja sille, missä ajassa edellytetty toimenpide aloitetaan ja viedään loppuun. Talvikunnossapidosta huolehtiminen kuuluu Liikenneviraston ja ELY-keskuksien vastuualueeseen, ja ne turvautuvat urakoitsijoihin ja heidän aliurakoitsijoihinsa teiden talvikunnossapidosta huolehtimiseksi. Urakoitsijoiden vastuulla on valvoa ja tarkistaa, että laatuvaatimus täyttyy, ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin tilatun laadun palauttamiseksi.

Talvikunnossapidon suurin puute on se, että laatuvaatimukset eivät aina täyty ja että raportoinnissa ja tarkastuksessa esiintyy puutteita. Talvikunnossapidon osalta suureksi ongelmaksi muodostuu myös se, että tieverkon talvikunnossapidon hoitokriteerit eivät ole ajan tasalla ja ne ovat alimitoitettuja. Hoitokriteerit eivät vastaa nykypäivän vaatimuksia, sillä kriteerit on laadittu yleisesti joulukuusta maaliskuuhun kestäviä vakaita ja kylmiä talvia ajatellen. Sellaisia talvet olivat ennen, mutta eivät enää. Kuten Ilmatieteen laitoksen tekemästä ACCLIM II -raportista (2011:6) käy ilmi, Suomen keskilämpötila on noussut viimeisen sadan vuoden (1909—2008) aikana noin 0,9 °C, ja viimeisten vuosikymmenien aikana erityisesti talvet ovat lämmenneet. Lähes kaikkien ennusteiden mukaan Suomen ilmasto tulee vastedes muuttumaan lämpimämmäksi ja sateisemmaksi, etenkin talvisin.

Teiden talvikunnossapitoa ja asetettuja laatuvaatimuksia ajatellen sään nopeat muutokset tuovat mukanaan suuria haasteita. Teiden kunnossapidon huolehtimisesta vastaavilta palveluntarjoajilta vaaditaan, että he tarkkaan seuraavat sääennusteita voidakseen valmistautua niihin toimenpiteisiin, joita muuttuvat kelit vaativat. Palveluntarjoajien ei kuitenkaan aina ole helppoa valmistautua etukäteen, kun sää on ennakoimatonta ja halla sekä lumi usein muuttuvat sateeksi. Heidän voi olla vaikea tietää teiden senhetkisiä olosuhteita sekä sitä, milloin huoltotoimenpiteisiin tarkalleen pitäisi ryhtyä.

Valmis
5.0

Toimenpidealoite TPA 63/2017 vp

Teiden hyvä kunnossapito on kuitenkin elintärkeä asia. Teiden talvikunnossapitoa tulee hoitaa tarkoituksenmukaisella tavalla niin, että huonot kelit eivät vaaranna ihmishenkiä. Tämä edellyttää laatuvaatimusten täyttymistä, ja siksi sekä laadunvarmistusta että seurantaa tulee kehittää. Koska teiden kunnossapitoon liittyvät vaatimukset on laadittu tasaisia talviolosuhteita ajatellen, on tarpeellista uudistaa laatuvaatimuksia siten, että ne ovat selkeämmät ja helpommat sekä soveltuvat paremmin muuttuneiden kelien huomioimiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin teiden talvikunnossapidon kriteerien uudistamiseksi sekä laaduntarkastuksen ja seurannan parhaan mahdollisen tekniikan käyttöön ottamiseksi.

Helsingissä 20.12.2017

Mats Nylund r
Anna-Maja Henriksson r
Peter Östman kd